

R

VEIL-SERIE

GELOOF IN DE HEERE
JESUS CHRISTUS

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

No. 479

NOVEMBER 2011

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

Hermann Friedrich Kohlbrügge werd in Amsterdam geboren op 15 augustus 1803. Al vroeg had hij de begeerte om predikant te worden, maar van studie kon voorlopig niets komen, omdat hij moest meewerken in de zeepziederij van zijn vader Hermann Gerhard Kohlbrügge. Zij behoorden tot de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente.

Later doorliep hij vlot de Latijnse School en het Atheneum te Amsterdam, waarna hij aan de Universiteit aldaar theologie ging studeren en oosterse talen. In 1826 werd hij proponent en hulpprediker van de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente in Amsterdam. De rechtzinnige meerderheid van de gemeente stemde hartelijk met zijn prediking in, maar de notabelen niet. Het leidde tot een conflict, waarna hij in 1827 werd afgezet.

Kort daarop vertrok Kohlbrügge naar Utrecht waar hij zijn theologische studie voortzette. Hij promoveerde in 1829 met lof tot doctor in de theologie, met een dissertatie over Psalm 45. In datzelfde jaar trouwde hij met Catharina Louisa

Engelbert. Daardoor kwam hij nu in financieel gunstiger omstandigheden te verkeren. Hij bracht zijn tijd door met schriftonderzoek en met de bestudering van de geschriften van Luther, Calvijn en Olevianus. Zonder Luther te verloochenen kwam hij tot het inzicht van de juistheid van de gereformeerde leer. Zo groeide hij naar de overtuiging lid te willen worden van de Nederlandse Hervormde Kerk. Maar door zijn afzetting in de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente weigerde het kerkbestuur hem als lidmaat toe te laten. Dit alles had zijn weerslag op zijn gezondheid, nog verergerd door het verlies van zijn vrouw in 1833. Op medisch advies maakte hij een Rijnreis. Hij kwam toen o.a. in Elberfeld, waar hij een opgewekt geestelijk leven aantrof en met open armen werd ontvangen. Maar ook daar werd hij niet tot het kerkelijke examen toegelaten.

Hij hertrouwde in 1834 te Utrecht met Urselina Philipina, baronesse van Verschuer. Daar leefde hij als ambteloos burger. Op zondagen verklaarde hij de Schrift voor een kring die samenkam in zijn huis. Ook publiceerde hij veel. Een beroep naar een afgescheiden gemeente

wilde hij niet in overweging nemen, omdat hij de Afscheiding van 1834 scherp veroordeelde. Teleurgesteld en in zijn gezondheid geknakt vertrok hij naar Duitsland, waar hij na enig omzwerven weer terecht kwam in Elberfeld. Uiteindelijk is hij daar in 1848 predikant geworden bij de Niederländisch-Reformierte Gemeinde. De laatste levensjaren waren moeilijk, mede door het sterven van familieleden en vrienden. Na het overlijden van zijn vrouw in 1866 ging zijn gezondheidstoestand achteruit en verouderde hij sterk. Op 5 maart 1875 ontsliep Hermann Friedrich Kohlbrügge in Elberfeld.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 2, pg. 284-288, Kampen 1983)

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands; ze is afkomstig uit de Bibliotheek "Overjarig Koren", 15^e jaargang, november 1937. In de reeks "Schriftverklaringen" (in 1968 uitgegeven door de Protestantse Periodieke Pers te Berkel) staat de preek in deel 7, pg. 43-59.

GELOOF IN DE HEERE JEZUS CHRISTUS

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

“En hen buiten gebracht hebbende, zei hij: ”Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?” En zij zeiden: ”Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis.”

Handelingen 16:30-31

Geliefden,

Als we naar de kerk gaan met een godvrezend hart, komen we daar om te horen, of er nog redding en zaligheid is voor de arme ziel en voor het zwakke, ontluissterde lichaam. Dan gaan we dus niet uit gewoonte, omdat het zondag is en

we nu eenmaal een preek moeten horen, maar ik zeg het nog eens, om antwoord te krijgen op de bange vraag van het hart: mag ik nog op de zaligheid hopen?

Ik wil hiermee beslist niet ontkennen dat we ook naar Gods huis kunnen gaan om de Heere te loven en te prijzen voor allerlei weldaden, zowel voor het zeer zwakke lichaam als voor de ziel. Maar als het de vraag over de zaligheid betreft, is het als met een boom. Er staat geen boom zo vast, dat hij door een sterke storm niet heen en weer bewogen zal worden. Ja, hij zal door de storm omgegooid kunnen worden, als deze er met volle kracht tegenaan komt. Het is eigenaardig hoe zwak en wankel wij in deze tijden van nood en aanvechting zijn.

Zeker! Waar God eenmaal het leven heeft gegeven, daar blijft de kern in het hart aanwezig. Daar blijft het zaad dat nooit vergaat. Daar blijft het levende Woord van de Heere, waardoor men wedergeboren is. Daar blijft het werk dat de Heere begonnen is, wél liggen op de bodem van het hart. Geen mens heeft het in zijn macht om zich met deze heerlijke waarheid te troosten en staande te houden. Maar ook de

allersterkste moet dikwijls gevoed en in leven gehouden worden als een klein, teer en hulpeloos kindje.

Dat is het gevolg van de diepe kloof die er vanaf Adams val ontstaan is tussen de heilige, onzichtbare God, de Koning van hemel en van aarde, en de mens, die bij zichzelf niets anders ziet dan oorzaak om iedere dag te klagen:

Waarheen ik mij ook wend of keer,
zie 'k mijn ellende en onmacht weer.

Maar de troon waarop Christus zit, is onbeweeglijk. God is getrouw en de Heilige Geest neemt de mensen die dreigen om te komen, bij de hand, om deze te vullen met de hoop op het eeuwige leven. Zo is de mens nu eenmaal. Ook nadat hij genade ontvangen heeft. Telkens zinkt die hoop weer weg. Ook al zou hij er zich aan vast willen klemmen. De hele wereld, de duivel, zonde, vlees en bloed, zij stormen iedere dag los op de kinderen van God, zodat de oprechten vaak hongeren en dorsten naar de zekerheid van hun zaligheid, meer dan een opgejaagd hert verlangt naar de waterstromen.

Ik wil hiermee niet zeggen dat de zaligheid van het volk des Heeren niet vaststaat, niet ver-

zekerd is in Christus en dat de oprechte daarvan ook niet de verzekering kan hebben, als hij op Christus ziet. Maar de duivel en het ongehoof werpen ons steeds zand in de ogen. Dan zien wij Christus niet, maar alleen ons eigen diep bederf. En als we daarop blijven staren, en ons daarmee steeds bezig houden, dan gaat het geestelijke leven stap voor stap achteruit. De krachtige oefeningen van het geloof verzwakken. Het schijnt soms helemaal weg te zijn. Uitgeblust!

Maar dan waait er iets door de ziel, wat ons naar Gods huis drijft, om te horen of er nog een woord van troost is, van zaligheid, van rust, ook voor mij. Het Woord van de Heere moet het ons dan zeggen en de Heilige Geest moet het bevestigen in ons hart. En om in deze waarheid goed thuis te raken, willen we de prediking van Paulus en Silas nader overdenken, zoals die geschreven is in Handelingen 16.

Daar vinden we in vers 30 de dringende vraag van de gevangenvaarder: “Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?”

In het 31ste vers vinden we het antwoord van de apostelen: “Geloof in de Heere Jezus Chris-

tus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis". Deze geschiedenis is u vast niet onbekend, geliefden. Deze gaat over het begin van de voortreffelijke gemeente van Filippi. Waarom zeg ik voortreffelijk? Wel, als u de brief, die Paulus en Timotheüs aan de gemeente van de Filippenzen geschreven hebben, eens rustig doorleest, zult u zien wat er later van de gemeente van Filippi geworden is.

Paulus werd uitgezonden om de besluiten door het apostelconvent te Jeruzalem genomen, aan de christenen uit de heidenen bekend te maken. Hij was samen met Silas op reis gegaan. We lezen in het zesde vers van ons teksthoofdstuk dat, toen ze Frygië en het land van Galatië doorgereisd hadden, zij door de Heilige Geest verhinderd werden het Woord te prediken in Azië.

Toen wilden ze naar Bithynië reizen, maar de Geest liet het hun niet toe. Het ging de apostelen net zoals de Israëlieten in de woestijn. Toen de ark verder trok, reisde het volk door, geleid door de wolkkolom en de vuurkolom. Maar als de kolom stilstond, bleef het volk daar en legerde zich om de ark.

Zij lieten zich dus niet leiden door eigen keus, maar door de wil van de Heilige Geest. Ze kwamen in Filippi in Macedonië. Daar had de Heere Zijn uitverkorenen, die echter nog in de duisternis van de dood leefden. Enkele mensen schenen te zoeken naar de waarheid, maar zij tastten in de duisternis rond. Anderen zochten vooral het aardse en hadden genoeg aan de wereld en haar begeerlijkheid.

Deze mensen wilde de Heere verlossen uit de macht van de zonde en de dood. Zo verheerlijkten ze de vrijmacht van Zijn soevereine genade in een plaats waaraan Paulus en Silas in de verste verte niet gedacht hadden. Zo zag Paulus een gezicht: hij had in de nacht een Macedonische man zien staan, die hem smeekte en zei: kom over in Macedonië en help ons.

Dit gezicht volgden de apostelen direct op. Ze begrepen door de Heilige Geest dat de Heere hen deze Macedonische man had laten zien. Ze reisden dan ook rechtstreeks naar Filippi, een Romeinse kolonie. Het schijnt dat de Joden in die stad geen vrijheid van godsdienst hadden, want de mensen moesten naar de rivier om met elkaar de gebeden te doen. De apostelen gin-

gen dan ook buiten de stad naar de rivier waar vooral de vrouwen samengekomen waren om te bidden. De mannen hadden het veel te druk met hun handel en met geld verdienen, zodat ze geen tijd hadden om zich te bemoeien met vragen als: Och, dat Israëls verlossing uit Sion zou komen! Maar de vrouwen uit Filippi zochten versterking in het gemeenschappelijke gebed. In ons teksthoofdstuk wordt uitdrukkelijk geschreven over een vreemde vrouw die afkomstig was uit Thyatira in Klein-Azië. Ze was weduwe en dreef een zaak als purperverkoopster. Daarom wordt ze bij de aanzienlijken gerekend. Ook zij was te vinden in de bijeenkomsten aan de oever van de rivier. De vrouwen spraken dan over Israëls Hoop. Hierover hadden zij gelezen in de geschriften van de profeten. Meer wisten zij nog niet. Met de purperverkoopster is hetzelfde gebeurd als met Zacheüs en Mattheüs en vele anderen, namelijk dat zij begon te vragen: hoe kan ik verlost worden van de zonden waarin ik gebonden lig? Ik heb geen kracht om die banden zelf te verscheuren. Deze vraag is altijd de eerste die opkomt in het hart van degene in wie het

waarachtige leven gelegd wordt.

Dat leven begint altijd met strijd om van allerlei verkeerde dingen los te komen, maar we ervaren dat we de zonden in eigen kracht onmogelijk kunnen overwinnen, terwijl we die toch van harte haten.

Paulus en Silas gaan ook naar die plaats aan de rivier, waar de Joodse gemeente samenkwam. Daar opende de Heere de mond van Zijn apostel om luid te verkondigen dat Christus door de Vader in de wereld is gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart; om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening van de gevangenis. De apostel zal zeker niet vergeten hebben te vertellen hoe hij de boeien van de zonde in zijn eigen lichaam gedragen had, en hoe de Heere hem daarvan verlost had.

Nu is het hart van een mens van nature dicht en gesloten. Ook waar de lippen uitspreken: hoe kom ik van mijn banden los? Want bij al het zuchten om van de zonde verlost te zijn, wil de mens in het diepste van het hart toch in de zonde blijven leven. Als we echt graag van

de zondebanden verlost worden, is de almacht of het soevereine welbehagen van de Heere HEERE nodig.

Hij alleen kan de oren openen en het hart gewillig maken om aan te grijpen wat voor ons geestelijke en lichamelijke heil nodig is. Dit werk deed de Heere in het hart van Lydia, de purperverkoopster (Hand.16:14b), wier hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen door Paulus gesproken werd.

Daarna nodigde zij de apostelen uit om bij haar in huis te komen. Zij werd met haar hele gezin gedoopt. Zo ontstond een gemeente van de Heere Jezus Christus in de stad Filippi.

Lydia maakte een maaltijd klaar die we wel het bruiloftsmaal van de gemeente van Filippi kunnen noemen, want in het huis van de purperverkoopster was in korte tijd een gemeente ontstaan.

Ziet u wel dat het waar is, wat staat van de schapen van de Heere in Hooglied 4:2, namelijk dat zij al tezamen tweelingen voortbrengen en geen van hen is zonder jongen. Er werden nog meer mensen bekeerd tot de Heere door het getuigenis van deze vrouw. Zodoende was

er spoedig een gemeente verzameld. Maar er gebeurde nog meer. Toen de apostelen, Paulus en Silas, door de stad gingen, werden ze gevolgd door een dienstmeisje dat een waarzeggende geest had. Haar heren streken veel geld op voor die waarzeggerij. Zij riep de apostelen na: deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God, die u de weg der zaligheid verkondigen. Eerst sloeg Paulus er geen acht op en liet haar roepen. Maar eindelijk werd hij het moe en gedrongen door de Geest wierp hij de 'prekende' duivel uit het dienstmeisje uit. Ik heb u wel eens meer onder ogen gebracht dat, als Paulus dit niet had gedaan, deze dienstbode zeker een ijveraarster voor in- en uitwendige zending geworden zou zijn, wat de prediking van vrije genade in de weg zou staan. De stichting van gemeenten, de uitbreiding van het woord van genade en de bekering van mensen is het werk van de Heilige Geest. Deze heeft de hulp van waarzeggende geesten niet nodig. Het werk van de Heere komt altijd tot stand in de weg van vervolging, banden, van lofpsalmen en gebeden. De Geest van God slaat altijd de rechte weg in. Die weg staat altijd lijnrecht

tegenover de weg waarin de duivel ons, arme mensen, drijven wil.

Het was een aanzienlijk huis, dat huis van Lydia, waarin de Heere naar Zijn vrijmachtig welbehagen voor Zich een gemeente stichtte.

Laten we nu eens kijken waarheen de apostelen door de Heere gestuurd werden, toen ze het huis van Lydia verlieten. Toen zij op de markt gekomen waren, riep het dienstmeisje met de waarzeggende geest hen na als dienstknechten van de allerhoogste God. Zij had zelf ook een god, maar de God van die apostelen was hoger. Dat was de Allerhoogste. Maar ik heb u gezegd dat de weg van de Heere door vervolging en lijden heengaat. Zodra de waarzeggende duivel uit de jonge vrouw uitgeworpen was, veroorzaakten haar heren een vervolging tegen Paulus en Silas, onder de schijn, op te komen voor de godsdienst, maar in werkelijkheid omdat hun winst verloren ging.

Eerst had de duivel verkondigd dat dit dienstknechten van de Allerhoogste waren. Maar toen ze de bevestiging van hun goddelijke zending uit de mond van de duivel weigerden, bewerkte de vijand dat de liefderijke apostelen in de

kerker gesloten werden. Zo liep de leiding van onze dierbare Heere Jezus Christus met Zijn geliefde Paulus en Silas naar de gevangenis. En dat was heel wat anders dan in onze tijd. De gevangenissen waren smerige holen, stinkende, ondraardse kelders. Daar worden ze ingeworpen. Vooraf waren ze onschuldig gegeseld. Bovendien werden ze met de voeten in een stok gesloten. Een stok was een scharnier met daaraan twee balken met halve gaten aan de binnenkant, waarin de enkels van de gevangene werden gestoken. Daarna werden de balken aan het uiteinde bij elkaar gehouden door een slot, zodat de gevangene er niet met zijn voeten uit kon en zo dus in zijn bewegingen ernstig belemmerd werd.

Daar lagen ze nu, de apostelen van de Heere, alsof ze misdadigers van de ergste soort waren. In deze gevangenis waren nog meer kelders en holen waarin men andere gevangenen opgesloten had. Het schuim van het volk, het uitvaagsel van het mensdom, dat was het gezelschap van de apostelen. Toch hadden ze geen kwaad gedaan. Reken er vast op, als de Heere het u waardig keurt in Zijn naam duivelen uit te

werpen, dan zal de duivel op allerlei manieren proberen het u betaald te zetten.

Daar lagen ze nu, de geliefde apostelen van de Heere Jezus Christus. Onschuldig!

Laten we nu eens op de gevangenvaarder letten, op hem die op last van de overheid, hen al dit leed heeft aangedaan. Wat was dat voor een man?

Ach, hij wist niets van medelijden of van barmhartigheid. Hij gehoorzaamt klakkeloos de bevelen van de overheid, en hij bekommert zich weinig om de mensen in nood. Hij denkt meer aan zijn baan dan aan het leed van de mensen. Het geld zal wel een belangrijke rol gespeeld hebben. Hij was een hardvochtige en wrede man. Zijn vrouw, kinderen, knechten en dienstmeisjes zullen wel even weinig medelijden gehad hebben met de arme gevangenen. Er heerste in dat huisgezin niets dan hardheid van hart; geen medelijden met de apostelen van de Heere. Het is een bekend feit dat de gevangenen vaak op minderwaardige wijze van hun eigendommen beroofd werden. En als de overheid levensmiddelen voor de gevangenen

beschikbaar stelde, werd het beste door de bewakers achtergehouden. Alleen voor grof geld konden ze in de gevangenis beter voedsel kopen. Wat was toch de bedoeling van de Heere om Zijn geliefde knechten Paulus en Silas in de kerker te laten werpen? Hij wilde de gevangenis gevangen nemen en de kerker afbreken en banden losmaken. Waarmee begint de Heere nu in die duistere kerker? Hij begint met het verzachten van de wonden aan de ruggen door de geselslagen en aan de voeten door de knellende stok waarin zij gesloten waren. Deze pijnigingen hadden ze immers niet verdiend. Daarna vulde Hij hun harten en monden met gebeden en lofzangen, zodat uit de kerker een bruisende lofpsalm en een geweldig gebed tot de Heere opsteeg. De Heere wilde niet alleen dat de overige gevangenen dit gebed en deze lofpsalmen hoorden. Er zou nog meer gebeuren. De kerker-muren begonnen te bewegen in een geweldige aardbeving. Dit was het werk van Gods Geest. Dit werk ging met nog een ander wonder gepaard. De zware stok breekt. De boeien en ketens vallen af, niet alleen bij de apostelen, maar ook bij de andere gevangenen. Ze waren

allemaal vrij.

Wat doen Paulus en Silas bij dit alles in de gevangenis, toen alle ketenen en boeien vanzelf afvielen en alle deuren opensprongen? Mochten en moesten ze niet allen de vlucht nemen? Bij een aardbeving zullen toch alle gevangenen vluchten? Nee, hier niet. Ze blijven allen liggen zoals schapen die voor de slachtbank bestemd zijn.

Wat voor indruk maakt dit in het hart van de gevangenvaarder, deze trotse en onbarmhartige beambte? Hij toont wat er in zijn binnenste woont, namelijk de grootste lafhartigheid. Want is er iets lafhartiger dan om in de nood de toevlucht te nemen tot de strop of tot het zwaard, om een eind te maken aan zijn leven? Alle verstand en overleg schijnen verdwenen te zijn. Het kwam niet in zijn gedachten op dat hij onder deze omstandigheden niet verantwoordelijk was voor de vlucht van de mishandelde gevangenen. Hij kon niet aansprakelijk gesteld worden. Het gebeurde immers tijdens een aardbeving. Hij werd wakker, zag de deuren open staan, meende dat de gevangenen gevlucht waren, zag geen uitweg; nam het zwaard en wilde

een eind aan zijn leven maken. Zo dicht was hij tot zelfmoord gekomen.

Maar Paulus was niet ontsnapt, maar stilletjes in de kerker gebleven, evenals Silas. Ook de andere gevangenen die onder de indruk waren gekomen van het psalmgezang, bleven in hun cel. Zodoende kon Paulus dan ook luid roepen: doe uzelf geen kwaad, want wij zijn allen hier! Zie wat een wonderlijke barmhartigheid van God, waardoor Hij deze ongelukkige man voor zelfmoord bewaarde. Toen deze dat woord hoorde: wij zijn allen hier, eiste hij licht, sprong naar binnen en beefde zeer. Dit was een beven en sidderen van God. Hij kreeg plotseling te zien dat het waar was wat de waarzegster uitgeroepen had; namelijk, dat deze mannen dienstknechten waren van de allerhoogste God en dat zij de mensen de weg der zaligheid leerden.

De gevangenvaarder kreeg plotseling te zien dat hij midden in de dood lag en de verdoemenis waard was. De Heere Jezus bracht hem Zelf tot dat inzicht. Hij spreekt de apostelen aan, niet als mannen broeders of als lieve mensen, maar hij gebruikt een woord dat in onze tijd zo

iets betekent als ‘excellentie’. Lieve heren, zegt hij, wat moet ik doen om zalig te worden? Hoe kom ik in de hemel? Hoe kom ik tot God?

Jongens en meisjes, die vraag mag wel in ieders hart en op ieders lippen zijn; ook van de volwassenen als we nog onbekeerd zijn. En zij die werkelijk bekeerd zijn, kunnen vaak zó radeloos zijn, dat deze vraag een steeds terugkerende levensvraag is.

De apostel antwoordt: Geloof in de Heere Jezus Christus; en hij voegt er de belofte bij: dan zult u zalig worden, u zelf en heel uw huis(gezin).

Zie, zo stichtte de Heere hier in de woning van de eerst zo hardvochtige gevangenvaarder evengoed een gemeente als in het huis van Lydia, de purperverkoopster, waarin gezongen kon worden:

Het vrome zaad van die op God betrouwden,
Zal, door Zijn kracht,
Hem dienen, voor Hem leven;
Het zal de HEER eens worden aangeschreven,
In 't nageslacht!

Psalm 22:15b

Dat waren nu twee huisgezinnen in Filippi die door God begenadigd werden. Maar er waren in die korte tijd ook nog anderen bekeerd tot God. Toen Paulus en Silas uit de gevangenis terugkeerden naar de gemeente in Lydia's huis, troffen zij hier verscheidene broeders aan die hen vertroostten. Ze zullen hen er zeker op gewezen hebben 'dat wij door veel verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk van God'. Geliefden, wij zien in de gevangenebewaarder een man voor ons, waaraan alle voortreffelijkheid ontbreekt. Ook bij zijn huisgenoten en personeel zoeken we die voortreffelijkheid vergeefs. Wij horen hem plotseling uitroepen: lieve heren, wat moet ik doen om zalig te worden?

De apostel noemt hem de schoonste en hoogste Naam in hemel en op aarde, de Naam van Jezus Christus. Hij is het Die de gevangenis gevangen genomen heeft. Hij alleen is het, Die u kan zalig maken.

Vertrouw op Hem, Hij zal het voor u maken! Loof Hem, verheerlijk Hem! Dan zal dit donkere kerkerhol herschapen worden in een heerlijk kerkgebouw. Zie geliefden, op deze

manier sticht de Heere kerken. Zo werkt Hij tegenwoordig ook nog. Hij vraagt niet naar mensen, Hij weet dat er bij de mens niets te vinden is. Hij vraagt er niet naar of we in onszelf meer op een leeuw of een beer lijken, of meer op een slang dan op een mens. Die Hij bekeren wil, die bekeert Hij. Dat doet Hij met de snelheid van een bliksemschicht. Zo geweldig, zo almachtig is Hij. Vraagt nu iemand met een verbroken hart: is er voor mij nog hoop op de eeuwige zaligheid? Dan zeg ik: ja, er is nog hoop voor u. Ook al hebt u de hand aan uw eigen leven willen slaan. Daar boven op de troon zit Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid. Geloof in Hem. Zeker, Hij wast alle zonden af met rein en fijn linnen, wit gemaakt in Zijn dierbaar bloed.

Geliefden, laten we nog eens nauwkeurig kijken naar de gevangenebewaarder, de man die uitriep: lieve heren, wat moet ik doen om zalig te worden? Deze man was enkele minuten geleden nog dood in zonden en misdaden. Hij lag verzonken in de vreselijkste duisternis. Hij was gekluisterd in de heerschappij van de duivel.

Na wat er in de gevangenis was gebeurd, stond hij op het punt zich met lichaam en ziel voor eeuwig over te geven in de muil van de duivel. Wat hem aangaat, zou hij het voornemen tot zelfmoord uitgevoerd hebben, als de apostel niet geroepen had: wij zijn allen hier! Door dit woord werd hij verhinderd zijn gruwelijke misdaad uit te voeren. Hieraan kunnen we zien, wat een mens geworden is in zichzelf, zonder geloof in de Heere Jezus Christus.

Deze man, die daar staat, is geen uitzondering. Hij vertoont het beeld van ons allen. Want één van de twee is waar: we zijn kinderen van God of kinderen van de duivel. Een tussenweg is er niet. Bij wie hoor ik? Dat moet ieder zich afvragen: ben ik een kind van de duivel, of ben ik uit louter genade een kind van de Heere geworden?

Want geliefden, zulke mensen hoeven we niet onder het heidendom alleen te zoeken. Al zijn we ook onder het christendom geboren en opgevoed, we zijn van nature allen dood in zonden en misdaden. En dan vraag ik opnieuw: waar behoor ik dan thuis?

Er moet een keuze gedaan worden, een besliste

keuze; zodat uit ons hele hart klinkt: uw volk is mijn volk, uw God is mijn God! Als dit ontbreekt, dan is er bij niemand van ons, al heeft hij ook nog zoveel beleefd, aan het uiterlijk te zien, dat hij in de dood is gebleven, waarin wij allen van nature liggen. En ook is niet te zien of hij bezig is zich een weg naar de hel te banen met een ingebeeld, zelf gemaakt geloof, door zich te troosten met een valse hoop op Gods barmhartigheid. Hierdoor verwacht hij onterecht, dat alles nog wel goed met hem zal aflopen.

Als wij ons de gevangenvaarder voor de geest halen, dan vraag ik me af, en doet u dat ook voor u zelf: O, wat voor onderscheid maakte de Heere, als Hij mij met kracht heeft geroepen, en teruggehaald van de weg van het eeuwige verderf, waarop mijn voeten stonden.

Was deze ommekeer niet een daad van God, een daad van soevereine genade, een daad van vrije ontferming? Was er in of aan mij enig recht, waarop ik kon pleiten? Niets van dit alles; geen enkel recht op het heerlijke Evangelie, dat ons toeriep en toeroept: geloof in de

Heere Jezus Christus! Luister toch naar mij, geliefden, en neem het ook voor waar aan. Als de almachtige genade van de Heere Jezus Christus niet tussenbeide treedt, is de mens in staat een prooi van vertwijfeling te worden en de hand aan zichzelf te slaan, of Gods genade van zich te stoten om ongestoord de wereld te genieten. Dan zegt men: ja, dominee, of ja, vader of moeder, u hebt gelijk, zo kan het niet blijven, als ik wil dat het einde later vrede zal zijn. Maar laat mij nog een poosje de wereld dienen. Laat mij nog een beetje genieten, dan zal ik later de Heere gehoorzamen en ernst maken met deze dingen en mij bekeren. O, mensen, laat u toch waarschuwen voor zo'n vreselijke dwaling. Laat ieder het ter harte nemen. Al lijk ik uiterlijk niet op de gevangenebewaarder, in mijn binnenste ben ik geen haar beter dan hij. Als dan de genade van de Heere Jezus Christus ontbreekt, en het geloof in Hem, wat zal er dan van mij terecht komen?

Wat deed de Heere toch aan deze man, die zo sterk gebonden lag door het geweld van satan, dat hij zichzelf van het leven wilde beroven?

En die ook zo wreed en onbarmhartig was tegen de gevangenen die hij bewaren moest? Plotseling gebeurt er iets ongewoons in het duistere kerkerhol. Paulus en Silas werden door de Heilige Geest gedrongen om blijmoedig psalmen aan te heffen, psalmen in de nacht. Om de Heere te loven en te prijzen. Dat hoorden de andere gevangenen. Het gezang van die liederen heeft de gevangenvaarder niet gehoord. Hij werd pas wakker na de aardbeving. Het eerste wat hij denkt is: alles is verloren. De gevangenen zijn natuurlijk allemaal gevlucht. Er schiet niets anders over dan mij van kant te maken. Zover liet de Heere het met deze man komen. Hij deed dat om hem grondig te ontdekken en hem te overtuigen van zijn zonde en ongerechtigheid. Dat zijn zo de leidingen van God! Niet dat de Heere de Zijnen tot zelfmoord aanzet, want dan zou Hij een auteur van de zonde, en dus een zondaar zijn. Dat zij verre. Maar de weg van de Heere met de Zijnen, loopt vaak langs de rand van de hel. Dan ontmoeten we de Heere, Die met Zijn liefelijke Woord het zwaard uit de hand rukt, en hem onverwacht en onverdiend in het leven behoudt, die het waard

was om voor eeuwig om te komen.

Zo ging het ook met de gevangenebewaarder. Toen hij met het licht in de hand het kerkerhol binnenliep, zag hij met eigen ogen dat alle gevangenen aanwezig waren, vrij van banden en ketenen. Dat moest hem treffen tot in het binnenste van zijn hart. Dat is geen werk van mensen, maar van wie dan wel? Het gaat boven de loop van de natuur. Deze vraag moest in hem opkomen. Hij ziet duidelijk dat hier wonderen geschieden.

Bij een aardbeving stort alles in elkaar zodat de deuren vaak beklemd zitten en nog vaster dicht dan gewoonlijk. Ze moeten dan met de grootste moeite geopend worden. Maar hier! Alle ketenen zijn afgevallen, en de deuren wijd open. Dat was het werk van de Heere. Dat liet de Heere hem ook zien. Nog voordat hij de bemoedigende woorden van de apostel vernomen had: Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis!

Gebeuren zulke dingen tegenwoordig nog wel eens? Ja zeker, er gebeuren nog steeds dingen waarvan men zeggen moet: Dit is geen men-

senwerk, maar het werk van de Heere HEERE. Hij wierp zich neer voor de voeten van de apostelen om vergeving te vragen voor al het kwaad dat hij hen had aangedaan. Dat zal hem de zaligheid niet *geven*, maar wel kunnen zij hem de weg ter zaligheid *verkondigen*. Daarom roept hij luid: Lieve heren, wat moet ik doen om zalig te worden. Als hij echter roept: Wat moet ik doen?, denk dan niet dat hij bedoelt zich nog te redden met eigen werken, die uit hem zouden moeten voortkomen, om zijn toestand minder wanhopig te maken. Nee, die woorden waren in zijn mond een angstkreet. Ze betekenden zoveel als: ach, wat moet ik toch beginnen?

“Lieve heren”, zo noemt hij de apostelen van de Heere. Maar dezen verbeelden zich echt niet dat ze over deze man heerschappij voeren, maar zij verkondigen hem onmiddellijk een andere Heere, namelijk de Heere Jezus Christus. Paulus riep overluid: geloof in de Heere Jezus Christus en u zult zalig worden, u en uw huisgezin.

Zie, daar hoort hij plotseling de Naam van de Heere Jezus Christus, die Naam boven alle

naam! Had die man daar al eerder iets van gehoord? Nee en toch, ja. Hij had immers gehoord waarom die apostelen gezeseld waren en in de gevangenis geworpen, en in de stok gesloten! En hij wist vast wel wat het waarzeggende dienstmeisje geroepen had. Maar wat had hij aan die kennis? Zo gaat het vaak. Velen, die onbekeerd blijven, hebben wel van de Heere Jezus gehoord, maar hebben Hem niet erkend als hun God en Koning.

Wel hebben zij geweten dat Hij de Almachtige is, de Heere. Denk toch niet dat de naam van de Heere Jezus Christus helemaal onbekend was onder de heidenen. Zelfs in verre landen als Turkije en China was Hij bekend, door overlevering. Maar zij wilden Hem niet aanemen als hun God en Koning. Net als bij ons de mondchristenen. Zij willen geen andere heer of koning dan hun eigen begeerten.

Waarschijnlijk had de gevangenebewaarder dus wel van de Naam van de Heere gehoord. Maar wat is er dan toch in deze Naam opgesloten? Welk heil komt daaruit voort?

Geliefden, onderzoek toch eens of u de zalig-

heid kunt vinden bij enig schepsel of bij uzelf? Nee, er bestaat geen macht buiten Hem, in hemel of op aarde, die het zou gelukken het gevoel van dood en verdoemenis weg te nemen. Of het gevoel van Gods eeuwige toorn tegen de zonde op te heffen van het bezwaarde hart. Maar noem de Naam van de Heere Jezus Christus, en de zondaar zinkt verbrijzeld en verbroken in het stof.

Konden we dat maar beter verstaan! Wij erkennen in de loop van onze gedachten, die niets dan ijdelheid zijn, geen heerschappij over ons dan onze eigen wil. We willen eigen weg, eigen wandel, eigen leven inrichten naar onze eigen zin. Wij leven dus - o christenkind, bedenk het toch, eer het te laat is - zonder God in de wereld en we weten niet, dat de duivel in eigen persoon ons vasthoudt en brengt waar hij ons hebben wil.

Dit is de hoofdzaak, dat wij leren inzien: ik ben niet van mijzelf. Mijn lichaam niet en mijn ziel niet. Ik heb geen vrije wil om te doen en te laten wat mij aanstaat. Ik heb ook geen verstand om te onderscheiden wat goed of wat slecht

voor me is. Als ik niet word opgenomen en gedragen in de armen van de Heere Jezus, dan blijf ik liggen in mijn onreinheid en ongerechtigheid en kom daarin om. Het is niet genoeg de catechismus van buiten geleerd te hebben. Maar in het leven op de bodem van het hart moet met gouden letters gegraveerd staan: Hij is mijn Heere. Hij heeft mij gekocht met zijn dierbaar bloed. Wat een liefde! Wie heeft ooit zijn vijand zo liefgehad, dat hij zijn leven voor hem liet?

Dat hebt U echter gedaan. Ik was niets anders dan een vijand van U. Maar U hebt mijn hart genomen en tot U getrokken, door Uw alles te boven gaande liefde. U hebt mij verbroken en verootmoedigd aan Uw voeten doen neerknien. U hebt mij er zo van overtuigd wat er van mij terecht komt als ik mijn weg wil gaan anders dan aan Uw getrouwe hand!

Toepassing

Zie, zo krijgen we antwoord op de vraag: hoe kan de apostel deze gevangenebewaarder zo vrijmoedig de Naam van de Heere Jezus Christus voorhouden?

U denkt misschien dat hij die Naam eerst uit de catechismus geleerd moest hebben. Maar onze catechismus, die ons zeer dierbaar is, was er toen nog niet. Maar ook zonder dat we die kennen, wat een onschatbaar voorrecht het ook is om die te bezitten, die Naam is bekend voor allen die van de Heere een geopend oor gekregen hebben, ja zelfs de doven.

In deze Naam ligt een kracht waarvoor duivelen sidderen; een kracht waarvoor alle heidense volken beefden, toen Mozes het volk Israel door hun grondgebied leidde. Daarom roepen de apostelen met volle vrijmoedigheid deze arme en verloren man toe: Geloof in de Heere Jezus Christus! Geloof in Hem! Is het dan mogelijk dat een mens zo vlug tot het geloof komt? Hoort daar niet veel meer bij? Moet men daar niet minstens vijftig jaar op studeren? Geliefden, maak toch van het geloof geen verkeerde voorstellingen! Het ware, zaligmakende geloof is alleen het werk van God. Het is niets anders dan voortdurend de toevlucht te nemen tot de Heere Jezus! Daarom, u die zich geheel verloren acht, werp u in Zijn armen zoals u bent. Hij is de Heere en Hij neemt de zonde en

schuld van u. Want Hij heeft voor God, Zijn Vader, een eeuwig geldende verzoening aangebracht. Vertrouw volkomen op Hem, zoals u bent. Hij wil u zo graag opnemen en u in Zijn armen dragen.

O, gevangenvaarder, en allen die als hem gezind zijn, denk er toch niet meer over na, dat u zich zo-even nog van het leven wilde beroven. Denk er toch niet over na dat u ons zoveel pijn en smart hebt aangedaan. Denk er niet over na dat u tot nu toe niets bent geweest dan een slaaf van goud en genot. De Heere vergeeft alles. Geef u aan Hem over zoals u bent. Hij zal alles met u goed maken.

Welk een wonderbaar geloof!

Dit alles hebben de apostelen nog nader gepredikt en uitgelegd aan de gevangenvaarder in het woonhuis bij de kerker in Filippi. Zodoende kon hij weten wat hij aan de Heere Jezus had. Tot nog toe had hij Zijn dienst veracht. Daarom lezen wij dat zij Gods Woord nog nader uitlegden.

Wat bezit hij of zij nu die in de Heere Jezus gelooft? Dat wil zeggen, degene die zijn lot en leven, voor de tijd en voor de eeuwigheid

alleen aan Hem toevertrouwt? Die zich dus geheel en al in Zijn handen overgeeft? Die bezit de zaligheid.

Wat houdt dat in? Zaligheid betekent een volheid van troost, van vrede, van eeuwige genade, gerechtigheid, vreugde, verlossing van zonden en waarachtige heiliging, zoals die alleen door de Heilige Geest gewerkt kan worden.

Waar die heiligmaking aanwezig is, daar leert u telkens meer en meer, dat u in uzelf hopeloos verloren bent. En dat u dit voortdurend leert inzien, is juist het werk van de Heere.

O, kies toch Zijn zalige dienst! Als u in die dienst bent overgegaan, dan zal ook de tucht van de Heere een plaats krijgen in ons leven.

Want dan weet men het van zichzelf: van tweeën één, of ik val met alles wat ik ben of heb, telkens in Zijn armen, of ik ben verloren. Het huis waarin de kennis van de zaligheid gebracht wordt, dat huis is welgelukzalig.

De gevangenvaarder nam de apostelen, die hij nu van harte liefhad, in zijn huis op. Hij waste hun striemen, om de brandende pijn van de geselslagen te verzachten. Daar zien we nu de vrucht van de bekering. Toen de apostelen

deze vruchten van de bekering zagen, aarzelden ze niet om hem te dopen. Eerst hem en daarna zijn hele huis(gezin). Wat een dag van zaligheid! Daar midden in het holst van de nacht. Toen ging de zon op in haar volle heerlijkheid. De duisternis werd als een dag van zeven zonnen. Het werd een schoon bruiloftsmaal; even schoon als in het huis van de aanzienlijke purperverkoopster, Lydia. De maaltijd werd aangericht en die man verheugde zich dat hij met zijn hele huis gelovig was geworden.

Dat was de kracht van de genade, de kracht van de vrije genade van God. Het was een daad van de koninklijke heerschappij van de Heere Jezus Christus!

Geliefden, laat ons deze koninklijke heerschappij erkennen en eren! God weet wat voor wonderen Hij ook aan ons huis doen zal!

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave

STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVERIEIL-SERIE

Voorzitter

Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat

Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld

storten op ING Bank nr: 581492

t.n.v. Penningmeester

“Smytegeltfonds”, Scherpenzeel

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen

(bij voorkeur schriftelijk) aan:

Pieters Grafisch Bedrijf bv,

Postbus 12,

4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl